

ØSTMARCA NASJONALPARK – UTTAELSE TIL OPPSTARTSMELDING

Vi viser til melding om oppstart av verneplanarbeid for ny Østmarka nasjonalpark, og vil med dette komme med vår uttalelse.

Norsk Organisasjon for Terrengsykling (NOTS) er en interesseorganisasjon og friluftsansjon for terrengsyklister. Vi har som vedtektsfestet formål både å arbeide for terrengsyklistenes rettigheter, og å arbeide for at terrengsykling utøves på en måte som tar de nødvendige hensyn både til naturen og alle brukere av denne.

Friluftsliv som verneformål

En av kvalitetene ved Østmarka er kombinasjonen av tilgjengelighet og utstrakt bruk, samtidig som store deler av den er gammel og til dels «vill» natur. I nasjonal sammenheng står Østmarka i en spesiell stilling som rekreasjons- og friluftsområde. Den ligger midt i den tettest befolkede delen av landet, helt inntil og langs bygrensa, og er utfartssted for svært mange mennesker.

Friluftslivet i Østmarka har lange tradisjoner, og bærer i seg stor kulturell verdi i tillegg til de betydelige folkehelseverdiene det skaper. Dette må reflekteres i vernearbeidet, noe som også framgår av de politiske føringene oppstartmeldinga viser til. Vi mener derfor at friluftsliv bør løftes fram som ett av verneformålene.

Fortsatt tilgjengelighet

For NOTS er det viktig at Østmarka nasjonalpark blir like tilgjengelig for syklistene som Østmarka er i dag. Vi mener at ferdselen og friluftaktivitetene som i dag er tillatt, som utgangspunkt fortsatt skal være tillatt. Området er allerede omfattet av begrensninger i og med markaloven, og dette må danne bakteppet når vernebestemmelsene skal utarbeides.

Der det er nødvendig å undergi enkelte områder et særskilt vern, må det skje ut fra et «minste inngreps prinsipp». Slik vi ser det, står dette i seg selv ikke i noe motsetningsforhold til «føre var-prinsippet» slik det er lovfestet i naturmangfoldloven. Man kan være føre var samtidig som restriksjonene ikke går lengre enn det som er nødvendig for å ivareta vernehensynene.

Bærekraftig bruk og kunnskapsbasert vern

For eksempel må det fortsatt være anledning til tiltak som klopping og steinsetting med stedlige materialer. Dette er tiltak som fremmer friluftslivet, og utført riktig går de ikke på bekostning av naturverdier. Tvert imot vil stedvise tiltak for å forbedre farbarheten i etablerte traseer redusere slitasjen som oppstår når folk ferdes utenom dem og dermed utvider stien. Ved å åpne for tiltak vil man kunne sikre den bærekraftige bruken som er nedfelt som en uttrykkelig forutsetning i naturmangfoldloven § 1.

Terrengsyklister ferdes både langs grusveiene og på stiene i Marka. Vi legger til grunn at de merkede traseene som utgangspunkt fortsatt vil kunne brukes som før. I tillegg finnes det et betydelig nettverk av etablerte og mye brukte stier som ikke er merket, og mange av disse framgår heller ikke av offentlige kart. Å holde disse mer «uoffisielle» stiene tilgjengelige for ferdsel vil avlaste andre.

Eventuelle restriksjoner på bruk må basere seg på et solid og bredt kunnskapsgrunnlag, og erfaringer både fra Norge og fra andre land må hensyntas. NOTS som organisasjon og våre medlemmer besitter betydelig lokalkunnskap og kompetanse som kan bidra til at vernet utformes mest mulig treffsikkert.

Et variert friluftsliv

Terrengsykling er fortsatt en relativt ny form for friluftsliv og det finnes en del skepsis til det blant enkelte. Men friluftslivsformene er ikke statiske, de endrer seg med tiden. Det å drive friluftsliv fra sykkelsetet har kommet for å bli, slik det også kommer til uttrykk i Regjeringens Friluftsmelding fra 2016.

Som representant for en voksende brukergruppe, har NOTS en forventning om medvirkning på linje med andre. Vi er opptatt av å legge til rette for en bruk som tar hensyn til alle brukergruppene. Vårt søkelys på dette gjennom holdningsskapende arbeid og bevisstgjøring på stivettreglene våre, har gitt gode resultater.

NOTS ønsker oss en prosess som tar hensyn til alle brukergruppene og som holder det varierte friluftslivet opp som en fane. Området som nå skal vurderes for vern er svært viktig for svært mange, og det ligger godt til rette for å balansere de ulike vernehensynene på en god måte.

Ski, 14. desember 2020

Norsk Organisasjon for Terrengsykling

Kjell Ivar Moland
nestleder, sentralstyret
styremedlem, NOTS Follo